արդ եւս — 2026|2027

Արեւմտահայ մշակոյթի նպաստի ծրագիր

CALOUSTE GULBENKIAN FOUNDATION

Դիմումներու յայտ, 2026

CALOUSTE GULBENKIAN FOUNDATION

Ներածական

Գալուստ Կիւլպէնկեան Հիմնարկութեան Հայկական Բաժանմունքը (այսուհետ՝ ԳԿՀ) կը մեկնարկէ «արդ եւս» մշակութային նպաստի ծրագիրին վեցերորդ շրջանը. անոր նպատակն է ամրապնդել լեզուի եւ մշակոյթի միջեւ հարազատ կապը, եւ ստեղծել նախադրեալներ որ արեւմտահայերէն լեզուն եւ մշակոյթը հարստանան ու զարգանան: Այս առաջատար ծրագիրին միջոցով Բաժանմունքը պիտի շարունակէ աջակցիլ հայերէնով ժամանակակից մշակոյթ եւ մտածողութիւն ստեղծող նախաձեռնութիւններուն:

արդ եւս-ի նպատակն է ոգեշնչել, նպաստել եւ աջակցիլ մշակութային եւ ստեղծագործական ոլորտներու նորարարութեան եւ ժամանակակցութեան՝ ապահովելու արեւմտահայ լեզուին ու մշակոյթին կենսունակութիւնը, որ սերտօրէն կապուած է նաեւ եկող սերունդներու կենսունակութեան: Որպէս ընկերային վերափոխումի գործիք, մշակոյթը կ'առնէ կեդրոնական դիրք մը: Այս առումով, արդ եւս կ'աջակցի նաեւ մշակութային մեր իրականութեան մէջ իսկական փոփոխութիւն բերող ազդու գործիչներու, եւ կը կը ձգտի ներշնչելու մարդիկ եւ համայնքներ, որպէսզի անոնք փորձընկալեն, վերաիմաստաւորեն եւ տարածեն մշակոյթ մը՝ թարմ գաղափարներու մշակումով եւ կիրարկումով. գաղափարներ որոնք կը մղեն պատկերացնելու արեւմտահայերէնի եւ արեւմտահայ մշակոյթի կենսունակ ապագան:

Հիմնարկութիւնը պիտի հովանաւորէ տարեկան մինչեւ տասը ծրագիր՝ իւրաքանչիւրին համար առաւելագոյնը 10,000 Եւրօ նպաստով:

Նպատակներ

արդ եւս ծրագիրը անհատներու եւ խմբակներու առիթ կու տայ արեւմտահայերէնով ստեղծելու մշակութային զանազան արտադրութիւններ: Մշակութային արտադրութիւն կը նշանակէ որեւէ կիրարկութիւն, արտայայտութիւն, ներկայացում, գիտելիք, ձիրք, ինչպէս նաեւ որեւէ գործիք, միջոց, եւ «տարածութիւն» ուր լեզուն կարեւորագոյն գործօնն է:

Այս պարունակին մէջ, մշակոյթ եզրը գործածուած է իր լայն իմաստով եւ կը ներգրաւէ արուեստի բոլոր բնագաւառներն ու դրսեւորումները, յատկապէս կեդրոնանալով ստեղծագործութեան եւ ժամանակակցութեան գործօններուն վրայ: 21-րդ դարուն յարիր եւ առընչելի մշակութային արտադրութիւնը անհրաժեշտ է համայնքային թարմացումին եւ անոր զարգացումին համար:

արդ եւս ծրագիրին առաջնահերթութիւններն են.

a) Արժեւորել արեւմտահայերէնով ստեղծագործելը:

b) Զօրացնել լեզուի ու մշակոյթի միջեւ հարազատ կապը, ապահովելու երկուքին զարգացումը:

c) Շեշտել մշակոյթի յարակցական ուժն ու կարողականութիւնը:

d) Խթանել մշակութային գործունէութիւնը եւ մասնակցութիւնը, որպէս հզօրացումի եւ մշակութային հնարաւորութիւններու գործածութեան կարեւոր միջոց, եւ որպէս զարգացումի աղբիւրներու փոխանցումի, ստեղծումի եւ բարեշրջումի կարեւոր գործօն:

e) Շեշտել մշակոյթի հսկայական կարողականութիւնը եւ ուժը՝ հասարակութիւնը փոխակերպելու եւ անոր վրայ ազդելու:

f) Մշակութային հնարաւորութիւններու կայուն եւ յարատեւ ստեղծումին եւ անոնց գործածութեան միջոցով խթանել զարգացումի ուղղութիւններ, անոնց նորացումը եւ փոխանցումը ապագայ սերունդներուն:

g) Քաջալերել ժամանակի ընթացքին զարգացող եւ երկարաժամկէտ կիրարկութիւններ, որոնք պիտի երաշխաւորեն արեւմտահայ մշակոյթի կենսունակութիւնը:

h) Զարգացնել նորարար մշակութային կիրարկութիւններու ցանց մը՝ ապահովելու անոնց տեսանելիութիւնը հայկական աշխարհին մէջ:

i) Զօրաշարժել մշակոյթը եւ հայկական ձայներու բազմազանութիւնը՝ ապահովելու աւելի՛ զգալի ներկայութիւն:

j) Ստեղծել բաց միջավայր, ուր բոլորը կրնան մշակոյթ ստեղծելու եւ պահպանելու գործընթացին մասնակցիլ եւ անոր պատասխանատուութիւնը կրել՝ խրախուսելով ստեղծագործութիւնը եւ ներարարութիւնը:

k) Անդրադառնալ համամարդկային հիմնահարցերու եւ կապեր հաստատել այլ մշակոյթներու հետ՝ արեւմտահայերէնի միջոցով:

l) Ապահովել տարբեր սեռերու մասնակցութեան հաւասարութիւնը:

m) Ապահովել երիտասարդներու մասնակցութիւնը հասարակաց մշակութային շրջարկին եւ ինքնութեան ձեւաւորման մէջ:

n) Ապահովել հայկական տարբեր համայնքներու կենսունակութիւնը մշակոյթի միջոցով:

o) Գործածել մշակոյթին ուժը լեզուն եւ նոյնինքն մշակոյթը թարմացնելու համար՝ օգտագործելով մշակոյթը որպէս զարգացումի եւ առաջընթացի շարժիչ ուժ, որպէս իմաստի եւ կենսունակութեան աղբիւր, որպէս ստեղծագործութեան եւ նորարարութեան աղբիւր, եւ որպէս տեղական եւ միջազգային մարտահրաւէրներ դիմագրաւելու եւ լուծումներ գտնելու աղբիւր:

Պայմաններ

ՅՕԴՈՒԱԾ 1
Դիմելու չափանիշեր

Այս նպաստի դիմումնագիրը բաց է բոլոր անոնց որոնք փափաքին արեւմտահայերէնով մշակութային նիւթեր արտադրել՝ Սփիւռքէն եւ Հայաստանէն:

Դիմումները կրնան կատարուիլ անհատական կամ խմբային, ինչպէս նաեւ ոչ-շահութաբեր կազմակերպութիւններու կողմէ: Տասնըութ տարեկանէն վեր բոլորը կրնան դիմել, բացի շահոյթ հետապնդող կազմակերպութիւններէ: Պարտադիր չէ որ դիմողները ըլլան կայացած կամ փորձառու արուեստագէտներ:

Ծրագիրները կրնան ըլլալ բազմա/միջգիտակարգային, օրինակ՝

1. Արուեստի տարբեր բնագաւառներ, ժառանգութիւն (որպէս ներշնչումի աղբիւր), եւ մարդաբանական գիտութիւններ:

2. Գաղափարներ, փորձառութիւններ, եւ տարբեր զգացումներ արտայայտելու ստեղծագործական դրսեւորումներ, որոնք կրնան ներառել հետեւեալ ձեւաչափերը, բայց չեն սահմանափակուիր անոնցմով՝

a) Տեսողական արուեստներ:

b) Գրականութիւն, գրաքննադատութիւն, վերլուծական յօդուածներ, թարգմանութիւններ (գիրք, ձայնագիրք, թերթ, ամսագիր, կայքէջ, առցանց հրատարակութիւններ, շարանկար...):

c) Բազմա/միջգիտակարգային բնագաւառներ, որոնք գոյացած են արդի հաղորդակցութեան ձեւերու շնորհիւ:

d) Նոր երաժշտութիւն:

e) Թատրոն, կատարողական արուեստներ:

f) Տեսանիւթեր եւ այլ արտայայտչամիջոցներ՝ կահոնքներ (installations), animations, blogs, vlogs, YouTube-ի կայաններ, ձայնային ծրագիրներ (podcasts), յաւելուածներ եւ այլն:

g) Ձայնասփիւռի յայտագիրներ եւ այլ ստեղծագործ եւ առցանց հեռարձակումներ:

Դիմում ներկայացնելէ առաջ, դիմորդներէն կը խնդրուի ուսումնասիրել հետեւեալ էջերը ուր նշուած են նախորդ տարիներու նպաստառուներուն նախագիծերը՝ վաւեր նախագիծերու մասին աւելի լաւ պատկերացում կազմելու համար.

2022-ի նպաստառուներ
2023-ի նպաստառուներ
2024-ի նպաստառուներ
2025-ի նպաստառուներ
2026-ի նպաստառուներ

ՅՕԴՈՒԱԾ 2
Գնահատումի չափանիշներ

արդ եւս նպաստի դիմումները պիտի գնահատուին հետեւեալ չափանիշերու հիման վրայ՝

a) Ստեղծագործ եւ նորարար տարրերու եւ մտքերու առկայութիւն:

b) Նիւթերու առընչելիութիւն:

c) Մշակութային բազմազանութիւն, ժամանակակից եւ աշխարհին հետ առնչուող նիւթերու անդրադարձ:

d) Նորարարութիւն արեւմտահայերէնի գործածութեան մէջ:

e) Աշխատանքի եւ բովանդակութեան որակ:

f) Յառաջադէմ մօտեցումներու որդեգրում:

g) Մշակութային արտադրութիւն որ ձեւաւորուած ըլլայ տարբեր արտայայտչամիջոցներով եւ աւանդութիւններով, որոնք պարունակեն նոր գիտելիքներ եւ կիրարկութիւններ:

h) Ժամանակակից արտայայտչամիջոցներու գործածութիւն:

i) Լեզուի գործածութիւն որպէս արտայայտութեան հիմնական միջոց:

Յատուկ ուշադրութիւն պիտի դարձուի ծրագիրներու, որոնք՝

a) Դիմագրաւեն մարտահրաւէրներ մշակոյթի եւ արուեստի բնագաւառներուն մէջ:

b) Դիմեն յստակ լսարանի կամ թիրախի մը, ներառեալ աննկատ մնացած շրջանակները:

c) Ներգրաւեն կիներն ու երիտասարդները:

d) Շարունակեն ունենալ իրենց դրական ազդեցութիւնը ծրագիրի աւարտէն ետք:

e) Անդրադառնան բնապահպանական եւ կենսոլորտի հարցերու՝ երբ եւ եթէ հնարաւոր է:

Յանձնարարելի է որ դիմողները օգտուին այժմու միջազգային յաջող մշակութային գործունէութիւններէն, եւ փորձեն այդ օրինակները համարկել մեր հայկական իրականութիւններուն մէջ:

ՅՕԴՈՒԱԾ 3
Գնահատումի ընթացակարգ

Ծրագիրներու գնահատումը պիտի կատարուի ԳԿՀ-ի կողմէ, մասնագէտներու խորհրդակցութեամբ: Արդիւնքները պիտի հրապարակուին մինչեւ ներքոնշեալ վերջնաժամկէտը:

ՅՕԴՈՒԱԾ 4
Ժամանակացոյց

Այս նպաստի դիմումը բաց պիտի ըլլայ իւրաքանչիւր տարուայ աշնան: Դիմումներու վերջնաժամկէտն է **7 մարտ 2027-ը (Լիզպոնի ժամով 23:59-ին):** Արդիւնքները պիտի յայտարարուին **7 մայիս 2027**-ին:

ՅՕԴՈՒԱԾ 5
Նպաստներու նախահաշիւ

արդ եւս ծրագիրը տարեկան մինչեւ տասը ծրագիր կը հովանաւորէ: Ընդունուած ծրագիրներուն քանակը կախեալ պիտի ըլլայ նաեւ դիմումներու թիւէն ու որակէն: Իսկ ընդունուած ծրագիրներուն նպաստի գումարը կախեալ է ծրագիրէն, բայց գումարը չի կրնար գերազանցել 10,000 Եւրօն, եւ նպաստը կարելի չէ նորոգել: Նոյն դիմողը միայն մէկ նպաստ կրնայ ստանալ, իսկ անոնք որոնք չեն յաջողած, կրնան կրկին դիմել:

ՅՕԴՈՒԱԾ 6
Դիմումի ընթացակարգ

Բոլոր դիմումները պէտք է ըլլան առցանց, Հայկական Բաժանմունքի առցանց դիմումնագիրի համակարգին միջոցով. դիմողներէն կը խնդրուի գրանցուիլ եւ իրենց անունով MyGulbenkian հաշիւ մը ստեղծել, որմէ ետք կարելի պիտի ըլլայ դիմումը ներկայացնել:

Դիմումը կարելի է կատարել հայերէնով, անգլերէնով եւ ֆրանսերէնով:

Դիմողներէն կը խնդրուի իրենց ծրագիրին վերաբերեալ մանրամասն նախահաշիւ ներկայացնել:

ՅՕԴՈՒԱԾ 7
Յաւելեալ տեղեկութիւններ

Նպաստառու ծրագիրները կրնան ներկայացուիլ ԳԿՀ-ի տարբեր ցանցերուն վրայ, ապահովելու անոնց տեսանելիութիւնը:

Յաւելեալ տեղեկութիւններու եւ յստակացումներու համար գրել՝ carmenias@gulbenkian.pt հասցէին, իբր վերնագիր նշելով՝ in view culture programme:

ԳԿՀ-ի ներկայ ինչպէս նաեւ այլ ծրագիրներու մասին կարդալու եւ տեղեկանալու համար այցելել կայքէջը, բաժանորդագրուիլ լրատուին եւ հետեւիլ Facebook-ի պաշտօնական էջին:

Անձնական տուեալներու պաշտպանութիւն (Եւրոպական օրէնսդրութիւնը կը պարտադրէ այս բաժինը ընդգրկել դիմումնագիրին մէջ)

Անձնական տուեալներու գործածութեան միակ նպատակը պիտի ըլլայ գնահատել տուեալ նպաստի դիմումի ծրագիրը (արդ եւս | in view), որ պիտի կատարուի Գալուստ Կիւլպէնկեան Հիմնարկութեան (այսուհետեւ՝ ԳԿՀ) կողմէ: ԳԿՀ-ն պիտի ըլլայ երկրորդ մարմինը որ պիտի ունենայ տուեալներու գործածութեան իրաւունք:

Որեւէ ժամանակ, անհատը կրնայ խնդրել որ իրեն տրուի իր անձնական տուեալներու գործածութեան վերաբերեալ տեղեկութիւններ՝ գրաւոր նամակ մը յղելով հետեւեալ ել-նամակի հասցէին privacidade@gulbenkian.pt:

Անհատին անձնական տուեալները պիտի պահուին այնքան ժամանակ որքան պէտք է նպաստի դիմումնագիրը գնահատելու. բացի այն պարագաներէն երբ օրէնքը կը հաստատէ թէ այլ ժամկէտներ պէտք է յարգուին: Որոշ տեղեկութիւններ (օրինակ՝ անուն, դիմումի թուական, նպաստի պայմաններ եւ ժամկէտներ, ինչպէս

նաեւ այլ անձնական տուեալներ որոնք առկայ են ծրագիրին աշխատանքներուն եւ կամ վերջնական հրատարակութիւններուն մէջ) ընդմիշտ պիտի պահուին ԳԿՀ-ի կողմէ, որպէսզի համատեղուին նմանատիպ տեղեկութիւններու հետ, իրենց համապատասխան մշակութային պարունակին մէջ:

Որեւէ ժամանակ, անհատը կրնայ խնդրել որ իր անձնական տուեալներու գործածութեան համար իր տուած հաւանութիւնը չեղեալ համարուի. ասիկա կարելի պիտի ըլլայ ընել առկայ օրէնսդրութեան համաձայն, եւ իր անդրադարձը պիտի չունենայ տուեալներու գործածութեան վրայ որ հիմնուած էր նախապէս տրուած հաւանութեան վրայ: Հաւանութեան չեղարկումը կը նշանակէ թէ ԳԿՀ-ն չի կրնար անձնական տուեալները գործածել այն նպատակով որուն գործածութեան շուրջ նախապէս հաւանութիւն ունէր. ասիկա իր հերթին կը նշանակէ թէ անհատին դիմումնագիրը այլեւս ի զօրու չէ:

Առկայ օրէնսդրութեան համաձայն, տուեալներու գործածութեան հսկիչ մարմինը կ'երաշխաւորէ որ անհատը կարենայ իր տուեալներուն հասնիլ, կամ խնդրել որ իր անձնական տուեալները ստուգուին, սրբագրուին, կամ ջնջուին, ինչպէս նաեւ սահմանափակուին:

Տուեալներու գործածութեան հսկիչ մարմինը կ'երաշխաւորէ որ պէտք եղած ապահովական եւ ճշգրիտ միջոցները պիտի կիրարկուին անհատին անձնական տուեալներուն գործածութեան ժամանակ՝ թէ՛ այն պարագային երբ տուեալները գործածուին այս մարմինին կողմէ, թէ՛ ալ երբ անոնք գործածուին այլ մարմիններու կողմէ, որոնց հետ համաձայնութիւն կնքուած է:

Տուեալ նպաստի դիմումնագիրը համակարգելու նպատակով, տուեալներու գործածութեան հսկիչ մարմինը կրնայ տուեալները գործածել ուղղակիօրէն եւ կամ գործակից մարմիններու միջոցով. այս վերջինս միայն կը պատահի այն պարագային երբ, ըստ օրէնքի, համապատասխան պայմանագիրներ կան այս գործակից մարմիններուն հետ:

Տուեալ նպաստի դիմումնագիրը համակարգելու ծիրին մէջ, ԳԿՀ-ն կրնայ անձնական տուեալները փոխանցել գործակից մարմիններու որպէսզի անոնք հրատարակուին եւ գործածուին կազմակերպութեան հաղորդակցութեան նկատառումներով: Այս գործակից մարմինները կրնան Եւրոպական Միութեան սահմաններուն մէջ գտնուիլ, կամ ըլլալ արտասահման. այս վերջինին պարագային, ըստ օրէնքի, համապատասխան ընթացակարգեր ի գործ պիտի դրուին տուեալներու պաշտպանութիւնը մշտապէս ապահովելու համար:

Անհատը կրնայ բողոքի հայց ներկայացնել Փորթուկալական Ազգային Իշխանութիւններուն ("Comissão Nacional de Proteção de Dados"), եթէ պատճառ մը ունի կարծելու թէ տուեալներու գործածութեան երկու հսկիչ մարմինները վերոնշեալ պայմանները չեն յարգած տուեալներու պաշտպանութեան մէջ:

CALOUSTE GULBENKIAN FOUNDATION

Տեղեկութիւններ եւ կապ

Հայկական Համայնքներու Բաժանմունք – Գալուստ Կիւլպէնկեան Հիմնարկութիւն
carmenias@gulbenkian.pt

Նոյեմբեր 2026